

*INNSPILL TIL
REGJERINGENS
HANDLINGSPLAN*

BÆREKRAFT

Innspill til regjeringens handlingsplan om bærekraft

Oslo, 30.11.2020

Å nå bærekraftsmålene handler i bunn og grunn om å endre adferd. Vi skal gjøre mer, gjøre mindre, vente eller agere - og til syvende og sist er det du og jeg som er nøkkelen til suksess - uavhengig av om du er statsminister eller elev på ungdomsskolen.

Hva dette betyr for oss i praksis må få et større fokus i en handlingsplan fra regjeringen. Bærekraftsmålene må konkretiseres. Det må tas stilling til hvilke mål som gjelder for oss, ned på hvert enkelt delmål - og disse målene må være målbare. Det må legges til rette for at både mål, status og utvikling kan gjøres tilgjengelig, slik at vi både kan måle effekten av tiltak, og måle om vi faktisk er på riktig vei.

«Motivasjon, eierskap og engasjement skapes når vi forstår hvorfor målet er satt, og hva vi må gjøre for å komme dit!»

Engasjementet er stort, men effekten uteblir

Det finnes ikke et selskap i dag som ikke nevner bærekraft i strategier, visjoner og årsrapporter - men hvor målbart er det, og gir det et riktig bilde av virksomheten eller myndigheten det representerer? Vi mener at svaret på dette alt for ofte er nei, og her kommer handlingsplanen fra regjeringen inn i bildet. Vi må skape nasjonale mål som forenkler og synliggjør prioriteringer, som standardiserer måling og rapportering og som lar oss forstå lokale forskjeller når vi diskuterer og kommuniserer bærekraft. Nøyaktig hvilke mål og delmål vi lander på er ikke det viktigste, men AT vi lander dem er veldig viktig.

Stimulerer til vekst og innovasjon

Det er planlagt et arbeid for utarbeidelse av nasjonale indikatorer - og vi må få lov til å håpe på tverrpolitisk enighet som gjør at mål og indikatorer vil gjelde minimum frem til 2030. Hvordan disse utformes og kommuniseres vil være avgjørende for det videre arbeidet med bærekraft i Norge. Her stiller vi oss bak rapporten levert av Riksrevisjonen 17.11.2020 (Undersøkelse av styring av og rapportering på den nasjonale oppfølgingen av FNs bærekraftsmål) som peker på utfordringer med manglende nasjonale delmål.

Delmål 11.2: Gi tilgang for alle til billige og bærekraftige transportsystemer

Målene må være konkrete, og vi må forstå hva som mangler for kunne å nå dem.

Hvis målet er at 80% av Norges befolkning skal kunne velge et grønt transportalternativ til jobb, kunne vi både ha vist lokale variasjoner, den reelle utfordringen og ikke minst begynne å finne løsninger for å komme dit!

Alle mål og indikatorer som utarbeides må være konkrete og målbare. Dette i seg selv vil fungere som stimulering til vekst og innovasjon. Sier "Norge as" at innen 2030 skal vi resirkulere 90% av all elektronikk - at alle langtidssyke barn skal ha et fullverdig skoletilbud eller at 80% av all energi skal være grønn - så vil markedet respondere på dette - med både løsninger for å bidra og data for å måle.

Bærekraft og Nasjonal Geodatastrategi

Dagens målinger fra SSB baseres på et gjennomsnitt av Norge og gir et unøyaktig og lite informativt bilde av hvordan situasjonen oppleves i ulike områder av landet. Om det gjelder fattigdom, arbeidsledighet, utdanning, likestilling, miljø eller klima vil den lokale variasjonen være en viktig faktor for forståelse av den reelle situasjonen og behov for lokalt tilpassede tiltak.

For å måle bærekraft, trenger vi tilgang på data, vi trenger tilgang til stedfestede data som areal, veier, infrastruktur, demografi, sensorer, vær og mobilitet. Den nasjonale geodatastrategien slår fast at «alt skjer et sted», og skal vi klare å skape verktøy for å forstå hvordan vi jobber med bærekraft, forstå lokale forskjeller, effekt av tiltak og gi god beslutningsstøtte for prioritering må vi sikre at informasjon om bærekraft også settes i kontekst av både tid og sted. Med gode data og målbare indikatorer kan vi sitte med oppdaterte tall per grunnkrets, bydel, kommune og region både daglig, ukentlig og månedlig.

Konkrete tiltak

- Regjeringen utarbeider konkrete mål og delmål for alle de 17 bærekraftsmålene (med målbare indikatorer). Arbeidet med å definere gode indikatorer må involvere et bredt spekter av fagdisipliner for å sikre målbarhet. Det etableres stedfestede "startpunkt/base line" per mål som viser hvor vi er i dag, som gjør endring målbart og som synliggjør lokale variasjoner
- Regjeringen søker å finne indikatorer som lar status måles dynamisk – ikke bare årlig.
- Handlingsplanen inkluderer alle planlagte og gjennomførte nasjonale tiltak for å nå målene.
- Handlingsplanen definerer en standard for hvordan status skal rapporteres på de ulike målene, og hvordan disse skal stedfestes (ref. Nasjonal Geodatastrategi). Dette for å sikre at det mulig å følge mål og indikatorer fra individ, via kommune og fylke, til nasjonale og globale mål - og tilbake.
- Regjeringen visualiserer løpende status på overordnede mål
- Handlingsplanen, strategien og målingene er dynamiske, og det legges til rette for at indikatorer og måling av status kan justeres etter hvert som ny teknologi og nye data blir tilgjengelig.

Eksempler på visualisering av utvalgte mål og indikatorer for en kommune. Dynamiske verktøy for både beslutningstagere og publikum som gir god forståelse av både mål, status, lokale forskjeller, utvikling over tid og effekt av egen innsats.

Effektene av konkrete mål:

- Vil fremme innovasjon gjennom produksjon av nye ideer, løsninger, verktøy og data for å nå målene.
- Vil gi lokale og nasjonale myndigheter muligheter til å måle effekt av tiltak og se lokale variasjoner i utviklingen.
- Vil gi markedet en mulighet til å sammenligne ulike aktører - og kunne velge de som faktisk viser fokus og fremdrift på mål som er viktig for deg som kunde eller for lokalsamfunnet.
- Vil trigge selskaper, kommuner og myndigheter til å skape løsninger for å synliggjøre hva endring av adferd betyr - og faktisk effekt av tiltak.
- Vil stimulere markedet til å produsere relevante data og skape gode standarder.
- Vil fremme produksjon av løsninger for å kommunisere status og fremdrift.
- Vil til syvende og sist kunne skape engasjement og eierskap til målene - fordi det er lettere å forstå hva vi ønsker å oppnå - og hvordan din egen adferd kan skape endring.

Målgrupper: FNs bærekraftsmål har blitt en merkevare. De norske målene bør konkretiseres og gjøres samlet tilgjengelig og lesbart for alle. Dette vil være relevant for offentlig myndighet, private selskaper, utdanning, akademia og deg som privatperson.

Innretning: Målene presenteres som en del av de overordnede målene. Gjelder som i dag - men konkret og ikke i prosa.

Problembeskrivelse: Viljen er stor for å bidra til å nå bærekraftsmålene. Den største bremsen er at vi mangler tydelige mål og en felles forståelse for hvordan vi skal gripe det an.

Måling/rapportering: Markedet vil respondere på konkrete mål og indikatorer og vil produsere både data og løsninger for å måle fremdrift.

For Geodata AS

Astrid Hvattum

Leder forretningsutvikling og innovasjon

Geodata er markedsledende i Norge innen geografiske data og teknologi både i offentlig og privat sektor.